

Udtalelse 1

Udtalelse 2025: Oplysning er nøglen til demokratiet

Forslag til udtalelse:

Oplysning er fundamentet for demokratiet.

I DUF står vi på ordet over sværdets magt, når det kommer til demokratiet. Demokratiet er ikke blot en styreform, men en livsform, der bæres af samtalen og dialogen. For at denne samtale kan finde sted på ordentlige vilkår, kræver det oplysning og adgang til viden.

70% af de danske unge er bekymrede for at AI øger mængden af misinformation og manipulation. [8] Det viser, at mange af os unge er bekymret for selve det grundlag, den demokratiske samtale kræver.

Det er vigtigt at vi kan stole på den information der er tilgængelig for os. Samtidig er der en stigende tendens til spredning af misinformation. [7] Disse tendenser kan forhindre vores demokratiske samtale. Desuden gør AI det lettere at producere indhold med misinformation.

Mange steder kan vi også se at pressefriheden, forskningsfriheden og civilsamfundsaktører er udsatte. Der er endnu mange steder i verden hvor forskere og journalister bliver underlagt censur. [4] [5] [6]. At deltage i demokratiet, kræver at vi kan være oplyste borgere.

Unge skal også have adgang til platforme hvor de kan indgå i dialog med andre unge på tværs af kulturer og landegrænser. Det er vigtigt at disse platforme, fysiske såvel som digitale, ikke censurerer den demokratiske debat.

Sproglige barrierer er også en udbredt udfordring. [2] Manglende oversættelser af relevant forskning, samt det akademiske sprog, kan være en forhindring for store dele af befolkningen. Det er en demokratisk ret at blive oplyst [3], og det betyder at viden skal være gjort tilgængelig for mennesker fra alle baggrunde.

Derfor mener DUF at:

- Medier og nyheder bærer et stort ansvar for at fremhæve faktuel viden og forskning, samt at formidle det til yngre såvel som ældre generationer.
- Retten til oplysning er helt essentiel for unges deltagelse i demokratiet
- Forskning skal kunne udføres og resultater deles uafhængigt af politiske mål.
- Medier- og nyhedsplatforme bærer et særligt ansvar i forhold til at mindske spredning af misinformation.
- Derfor er det vigtigt, at være transparent, med sine kilder, når man deler information.
- Forskning skal være tilgængeligt for unge på de platforme, hvor unge opsøger den.
- Forskning og viden ikke bør underlægges censur i Danmark og resten af verdenen.
- Unges adgang til dialog på tværs af grænser og kulturer ikke må begrænses.
- Mere forsknings skal være tilgængeligt uden betalingsmure, [1] så alle unge har adgang uanset indkomst.

Motivation:

Den frie viden er i dag under forøget pres. Store dele af forskningen er låst bag betalingsmure og desuden uforståelig for mange unge. Det er derfor vigtigt at DUF arbejder for at gøre forskning og viden bredere tilgængeligt, da viden og oplysning er kernen for demokratiet.

Forslagsstillere:

Bifrost (BIF), Coding Pirates (CP), Netværk af Ungdomsråd (NAU), Musik & Ungdom(M&U), Dansk Blindesamfunds Ungdom (DBSU), Ungdommens Naturvidenskabelige forening (UNF)

Kilder:

- [1] The International Association of Scientific, Technical & Medical Publishers, “Total View | Uptake of Open Access (OA)”, n.d., <https://stm-assoc.org/oa-dashboard/oa-dashboard-2/uptake-of-open-access/>
- [2] Open University Science, “Bridging Language Barriers: The Impact of Open Science”, January 18, 2024, <https://opusproject.eu/openscience-news/bridging-language-barriers-the-impact-of-open-science/>
- [3] United Nations General Assembly, “Universal Declaration of Human Rights”, Article 19, December 10, 1948, <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
- [4] Reporters Without Borders, “RSF World Press Freedom Index 2025: economic fragility a leading threat to press freedom”, n.d., <https://rsf.org/en/rsf-world-press-freedom-index-2025-economic-fragility-leading-threat-press-freedom>
- [5] Katrin Kinzelbach, Staffan I. Lindberg, Lars Lott, Angelo Vito Panaro, “Academic Freedom Index 2025 Update”. FAU Erlangen-Nürnberg and V-Dem Institute, 2025 https://academic-freedom-index.net/research/Academic_Freedom_Index_Update_2025.pdf
- [6] Freedom House, “Countries and Territories”, n.d., <https://freedomhouse.org/country/scores?type=fiw>
- [7] Kulturministeriet, “Mediernes udvikling i Danmark”, 2023, https://kum.dk/fileadmin/_mediernesudvikling/2020/Fake_news_og_tillid_til_medier.pdf
- [8] Institut for vilde problemer, “Danske unge er bekymrede for, at kunstig intelligens vil erodere tillid og troværdighed”, n.d., <https://www.invi.nu/analyser/danske-unge-er-bekymrede-for-at-kunstig-intelligens-vil-erodere-tillid-og-trovrighed>

Udtalelse 2

En tidssvarende fotopolitik, der sætter børns rettigheder først

Forslag til udtalelse:

Børn har ret til privatliv. Også på nettet. I dag deles billeder hurtigere og bredere end nogensinde før, ofte langt ud over hvad vi har kontrol over. Det er svært at vide, hvordan billederne af børnene kan blive brugt, kopieret eller lagret i fremtiden. Derfor er der behov for at beskytte deres rettigheder - og det er større end nogensinde. Et barn kan måske sige ja til et billede nu, men kan komme til at fortryde år senere, at det blev benyttet i reklame, hvis det følger uønsket opmærksomhed. Derfor kan barnet der samtykker aldrig bære ansvaret for de langsigtede konsekvenser, der følger med digital eksponering. Når det gælder digital eksponering, handler samtykke ikke om et formelt ja eller nej.

Børn og voksne er lige meget værd, men de har ikke lige ansvar. Voksne bærer ansvaret for at sikre barnets bedste, jf. Børnekonventionens artikel 18. Det betyder, at vi voksne skal træffe de beslutninger, børn ikke selv kan, især når konsekvenserne kan forfølge dem digitalt gennem hele livet. Ungdomsorganisationer skal gå forrest og tage det voksne ansvar - for vi må gøre op med praksissen, hvor børns ansigter bruges som virkemiddel i kommunikation, markedsføring og medier. Børns ret til anonymitet, værdighed og digital sikkerhed skal veje tungere end visuel gennemslagskraft. Organisationer, myndigheder og medier må løfte ansvaret for at beskytte børn, også når det kræver, at kommunikationen tilpasses i tråd med FN's Børnekonvention, der fastslår børns ret til privatliv og til selvbestemmelse.

Derfor mener DUF:

- At børn skal anerkendes som rettighedsbærere med krav på privatliv, værdighed og medbestemmelse, ikke som formidlingsobjekter i digital kommunikation.

- At børn ikke skal deles genkendeligt online, da ingen kan overskue de langsigtede konsekvenser af digital eksponering.
- At organisationer, myndigheder og medier skal have fotopolitik, der tager et etisk og menneskeretligt ansvar for at beskytte børn, også når det betyder, at kommunikationen må tilpasses.
- At Danmark skal tage et ansvar for at beskytte børn mod digital eksponering og misbrug af børns billeder, i tråd med FN's Børnekonvention (artikel 16 om retten til privatliv og artikel 12 om retten til at blive hørt).

Motivation:

Udtalelsen udspringer af en stigende bekymring for, at børn eksponeres i dag langt mere, end vi kan overskue konsekvenserne af. Vi ser eksempler på influencer, som f.eks. Isabel Rigenstrup, der holder op med at vise deres børns ansigter, fordi barnet alene bliver genkendt - og netop disse influencer oplever at miste følger på grund af den beslutning. Vi skal tage ved lære af disse eksempler, fordi det viser den kommercielle gevinst ved megen opmærksomhed for os, er på bekostning af børnenes privatliv.

Et billede deles, kopieres og ligger online for altid. Hverken børn, forældre eller professionelle kan forudse, hvordan det vil kunne blive brugt til. Derfor handler dette ikke om at begrænse børns stemmer, men om at sikre deres ret til privatliv, værdighed og selvbestemmelse i en digital kultur, hvor voksne ofte kommer til at dele mere, end børnene kan bære.

Med en tidssvarende fotopolitik, flytter vi ansvaret derhen, hvor det hører hjemme: Hos de voksne. En højere standard for håndtering af billeder er nødvendig, hvis vi vil beskytte børn mod livslange digitale aftryk, de aldrig selv har valgt. Det er ikke vigtigt at et budskab kommer bredt ud, fordi der følger flotte eller nuttede billeder med. Det er vigtigt at børn bevarer friheden til selv at vælge deres digitale identitet.

Forslagsstillere:

Red Barnet Ungdom (RBU), Dansk Flygtningehjælp Ungdom (DFUNK),
Sammenslutningen af unge med handicap (SUMH)

Udtalelse 3

Vi vil værne om demokratiet

Forslag til udtalelse:

Kommunal- og regionsrådsvalget i november 2025 har desværre vist, at tonen overfor mennesker, der stiller sig til rådighed for demokratiet som kandidater, er blevet skærpet. Der er adskillige eksempler på hærværk mod valgplakater, hadbeskeder på sociale medier og uenighed, der er eskaleret til personangreb i stedet for politisk dialog. Der er tilmed også eksempler fra valgkampen, hvor kandidater eller frivillige er blevet mødt med trusler, vold og stalking.

Dette kan ses som billeder på en stigende polarisering, som desværre præger Danmark og andre dele af verden. Når politikere ses som fjender fremfor medborgere, er det med til at mindske rummet for den demokratiske samtale, som vores fælles samfund bygger på.

Politisk engagement er dog helt afgørende for et levende demokrati, og uenighed er naturligt. DUF vil værne om ytringsfriheden og insistere på, at der i fremtiden er rum for at være i en dyb uenighed på en respektfuld måde. Som ungdommens brede stemme har DUF et særligt ansvar for at være en tydelig aktør i debatten om, hvordan vores demokrati udvikler sig.

Vi ønsker ikke at udemokratiske handlinger skal mindske unges mod og lyst til at deltage i demokratiet. Unge er i forvejen underrepræsenteret til valg. Til kommunal-

og regionsrådsvalget i 2025 var det kun 8% af kandidaterne der var under 30 år¹, selvom 19,8% af de stemmeberettigede var indenfor samme aldersgruppe². Hvis flere unge skal tage aktivt del i det demokratiske fællesskab, mener vi at det er vigtigt at man oplever et politisk miljø, hvor man kan føle sig tryk.

Derfor mener DUF at:

- Politikere, organisationer og borgere skal tage større ansvar for et ordentligt og konstruktivt politisk miljø – både på lokalt og nationalt plan.
- Flere unge skal have mod på at stille sig til rådighed for demokratiet – både som kandidater og som aktive borgere.
- Uenighed skal mødes med nysgerrighed og dialog frem for mistillid, konflikt og splittelse.
- Demokratiet skal styrkes gennem indsatser, der bygger broer mellem borgere.

Motivation:

Som paraplyorganisation for samfundsengagerede børne- og ungdomsorganisationer, ønsker vi i DUF at pege på løsninger, håb og fællesskab – især når udemokratiske tendenser fylder i mediebildet. Demokratiet er en fælles opgave, og vi står sammen om at beskytte det. Når unge får større mod og lyst til at deltage, styrker vi både nutidens og fremtidens demokrati.

Forslagsstillere:

Fagbevægelsens Ungdom, Danske Børne- og Ungdoms Filmklubber (DaBUF), Danmarks Socialdemokratiske Ungdom (DSU), Ungdomsringen, Socialistisk Folkepartis Ungdom (SFU), Europæisk Ungdom, Radikal Ungdom (RU), Silba,

¹ Danmarks Statistik (2025) ”Opstillede kandidater til kommunal- og regionalvalg 2025”, <https://www.dst.dk/ext/1445110982502/0/befolkning/Opstillede-kandidater-til-kommunal-og-regionalvalg-2025--xlsx>

² KL (2025) ”Vælgergrundlaget ved Kommunalvalg 2025”, side 6: <https://www.kl.dk/media/qvnh0xuo/vaelgergrundlaget-ved-kommunalvalget-2025.pdf>

Konservative Studerende (KS), Venstres Ungdom (VU), Rød-Grøn Ungdom (RGU), Alternativets Unge (ÅU) og Unge Moderater (UM).

Udtalelse 4

Tilgængeligheden af uddannelsessystemet skal sikres for alle børn og unge i Danmark

Forslag til udtalelse:

Uddannelse spiller en afgørende rolle for børn og unge såvel som samfundet.

Det er gennem uddannelse, at unge opbygger de kompetencer, som er afgørende for at kunne navigere i et komplekst samfund og til at handle i en verden under hastig forandring. Desuden spiller uddannelse en afgørende rolle i at engagere unge i demokratiet og samfundet ved at fordre indsigt, nysgerrighed og kritisk tænkning. Derfor er det afgørende, at ingen børn og unge i Danmark holdes fra at tage den uddannelse, de har evnerne, motivationen og lysten til at tage, på baggrund af deres forudsætninger eller baggrund. Samtidigt er trygge og inkluderende uddannelsesfællesskaber afgørende for alle børn og unges trivsel.

Desværre er virkeligheden i dag, at vores uddannelsessystem holder mange børn og unge med funktionsnedsættelser udenfor. I en beretning (juni 2025) rettede Rigsrevisionen kritik mod både Uddannelses- og Forskningsministeriet, og Børne- og Undervisningsministeriet for ikke at følge op på kendte og udbredte udfordringer med tildeling af specialpædagogisk støtte i uddannelsessystemet. Her blev det påpeget, at 51 % af de studerende på videregående uddannelser og 34 % af eleverne på ungdomsuddannelserne ikke får den specialpædagogiske støtte, de er berettigede til, til tiden.

Dette er blot et eksempel på, at for mange børn og unge med neurologiske og psykiske funktionsnedsættelser er støtten utilstrækkelig og begrænset. I disse unges møde med uddannelsessystemet, står bl.a. lange ventelister til tildeling af støtte,

komplerede procedurer, og manglende ressourcer i vejen for deltagelsesmuligheder og trivsel under uddannelse. Denne utilgængelighed fører til, at uddannelse bliver forbundet med nederlagsoplevelser og fremmedgørelse, i stedet for fællesskab og udvikling.

Der er ligeledes udfordringer i dele af uddannelsessystemet, hvad angår den fysiske tilgængelighed, som kræver handling. Klasselokaler og forelæsningssale med dårlige akustiske forhold, som forstyrrer koncentrationen, manglen på rum til tilbagetrækning, manglen på niveaufri adgang til undervisningslokalet, er alle eksempler på områder, hvor der skal gribes ind.

Dertil skal kobles rammerne for studiemiljøet og mødet mellem elever og studerende uden for undervisningen, som mange steder ligeledes kan være fysisk utilgængelige og hæmmende for inklusive fællesskaber og den sociale tilgængelighed.

Det er afgørende at sikre, at uddannelsessystemet i Danmark er tilgængeligt og inkluderende for alle børn og unge, uanset funktionsevne.

Derfor mener DUF:

- At det ved alle trin i uddannelsessystemet i Danmark ikke må være børn og unges funktionsevne, som begrænser deres mulighed for deltagelse i undervisningen.
- At investeringer i SPS og andre støtteordninger for elever og studerende med funktionsnedsættelser i uddannelsessystemet skal prioriteres, så kvaliteten af støtten øges, og der gøres op med de mangler og udfordringer, som børn og unge oplever i dag.
- At alle elever og studerende kan få adgang til nødvendig støtte fra første dag på deres uddannelse.
- At elever og studerendes rettigheder i undervisningsmiljølovgivningen skal styrkes, så der er ordentlige, fysiske, psykiske og æstetiske tilgængelige rammer for børn og unges lærings- og arbejdsmiljø.

- At det enkelte unge menneske er ekspert i egne forhold og funktionsevne, og indretningen af støtteordninger til unge med funktionsnedsættelser skal tilrettelægges med inddragelse af elever og studerende.

Motivation:

Uddannelse er fundamentet for både individets udvikling og samfundets fremtid, men i dag udelukkes for mange børn og unge med funktionsnedsættelser fra at deltage fuldt ud, eller holdes helt udenfor. Rigsrevisionens kritik af manglende opfølgning på specialpædagogisk støtte og dokumenterede barrierer i både fysisk og psykisk tilgængelighed viser, at systemet svigter de mest sårbare, og holder børn og unge, som har motivationen til at tage en uddannelse udenfor.

Denne udtalelse understreger, at inklusion ikke er et valg, men en forudsætning for et retfærdigt samfund, hvor alle har ret til at udfolde deres potentiale. Vi opfordrer derfor til handling for at fjerne strukturelle, fysiske og administrative barrierer, så uddannelse bliver rum for fællesskab, læring og trivsel for alle, uanset funktionsevne.

Udtalelsen er et kald på nødvendigheden af investering, vidensdeling og kollektiv handling for at sikre, at ingen holdes udenfor på grund af funktionsevne.

Forslagsstillere:

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS), Danske Skoleelever (DSE), Danske Studerendes Fællesråd (DSF), Erhvervsskolernes Elevorganisation (EEO), Landssammenslutningen af Handelsskoleelever (LH), Organisationen for Professionshøjskolestuderende (OPS)